

Не так давно вийшов з друку третій том Книги Пам'яті України загиблих у роки Другої світової війни. Здалося б, таким чином уже маємо повний перелік імен тих, хто своїм життям зупинив страшну фашистську навалу. Однак і тепер у селах нашого району зустрічаються випадки, коли з тої чи іншої причини когось не вписано до тієї священної Книги. Чи ж це справедливо? — з таким запитанням наш кореспондент звернувся до заступника голови районної державної адміністрації Петра ЗУБКЕВИЧА.

— Звичайно, що ні. Треба увічнити пам'ять тих, хто боровся і загинув проти ворогів рідного краю. З цією метою у лютому цього року прийнято розпорядження голови обласної державної адміністрації «Про заходи у зв'язку з виданням додаткового четвертого тому Книги Пам'яті України по Рівненській області». Цим документом, практично, дано новий поштовх до ще наполегливіших пошуків. Відповідне розпорядження видане головою райдержадміністрації І.Ткачуком, затверджено склад редакційної колегії, яку доручено очолювати мені, зобов'язано виконати сільських і селищної Рад на місцях утворити робочі групи для виявлення таких імен.

— На які ділянки слід звернути більше уваги місцевим робочим групам в пошуках досі не виявлених імен загиблих?

— Як відомо, Друга світова війна розпочалася першого вересня 1939 року, коли багато наших краян служило у Війську Польському. Отже, немало було таких, хто вже тоді воював і загинув. Тому на підставі свідчень односельчан треба скласти списки цих людей. По можливості завести такі дані: прізвище, ім'я, по батькові, рік і місце народження, коли призивався до Війська Польського, коли, де загинув і похований. Свідчення мають бути завірені підписом голови місцевої Ради і печаткою.

— До і після 17 вересня 1939 року жителі нашого району призивали-

ся в Червону Армію. Отже, ймовірно, що наші краяни гинули й на землях інших держав, де точилися бої.

— *наші інтерв'ю* —

БУДЕ Й ЧЕТВЕРТИЙ ТОМ

— Так, окремим з них довелось воювати у Фінляндії, на Китайсько-Східній залізниці, біля озера Хасан, на Халхін-Голі. Імена загиблих також будуть занесені до Книги Пам'яті на підставі архівних даних військоматів та свідчень односельчан. Головне — нікого з них не пропустити.

— Та найпагубнішою для населення району стала Велика Вітчизняна війна, де на захист свого краю виступили підпільники, партизани...

— Серед неувічнених у попередніх трьох Книгах Пам'яті залишилися імена вояків УПА, членів підпільних організацій ОУН, які загинули чи пропали безвісти в боях або під час репресій фашистських загарбників. Пошуки повинні бути дуже пильними. Оскільки архівні документи практично відсутні. Доведеться користуватися свідченнями очевидців. Бажано подати такі дані про загиблих: прізвище, ім'я та по батькові, рік і місце народження, коли вступив до УПА або почав співпрацювати з ОУН, особисте псевдо, коли, де загинув і де похований. Свідчення знову ж такі мають бути завірені підписом голови місцевої Ради

і печаткою.

— А як бути з тими, хто загинув за горами — за морями, виконуючи інтернаціональний обов'язок у післявоєнний час?

— Немало було окремих воєн та конфліктів, у яких брали участь війська колишнього СРСР. Особливо багато сліз добавила для жителів району війна в Афганістані. Імена усіх загиблих також будуть занесені до четвертого тому Книги Пам'яті. Дані про це

є у військоматах.

— **Робота серйозна. Мабуть, є певні рекомендації, хто повинен входити до пошукових груп?**

— Бажано, щоб цією справою зайнялися авторитетні та сумлінні люди, яких є немало серед працівників освіти, культури, медицини. Оскільки це справа дуже серйозна і відповідальна, не слід до пошуків імен загиблих залучати учнів середніх та молодших класів. Не включати у такі групи людей крайніх політичних поглядів. Бо, як свідчить досвід, саме з вини деяких місцевих пошукових груп у попередніх трьох Книгах Пам'яті Рівненщини виявлено неточності, упущення і пропусчення. Тож не тільки треба ретельно добрати відомості про загиблих до четвертої Книги, а й підготувати поправки до трьох попередніх. А це, погодьтеся, дуже буде нелегко. Хотів би звернутися до всіх небайдужих людей з проханням сприяння районній редакційній колегії Книги Пам'яті, робочим групам на місцях у цій важливій справі.

Розмову вів і записав
Спиридон КРАВЧУК.